

DALYVAVIMO ES INSTITUCIJŲ, JŲ DARBO GRUPIŲ, KOMITETŲ POSĖDŽIUOSE IR SUSITIKIMUOSE SU ES INSTITUCIJŲ IR VALSTYBIŲ NARIŲ ATSTOVAIS ATASKAITOS FORMA

1. Posėdžio institucinė forma, vieta, laikas ir dalyviai:

Europos Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „EURATOM“ virtualus šešėlinio komiteto – branduolių skilimo konfigūracijos - posėdis. Susitikimas vyko 2021 kovo 22 dieną nuo 11:00 iki 13:00 val. Lietuvos laiku.

Dalyviai: EURATOM mokslinių tyrimų ir inovacijos programos „Euratomas – Skilimas“ (FISSION) ir Euratomas - Sintezė“ (FUSION) konfigūracijos ekspertų komiteto atstovai, EK atstovai

2. Svarstyti klausimai:

1. Įžanga
2. Euratomo partnerystės
3. Tolimesni žingsniai
4. Kiti klausimai

3. Posėdžio eigos apibendrinimas:

Susitikimo metu, buvo pristatyta dalyvavimo virtualiame susitikime tvarka ir informuota, kad šiame susitikime yra tik vienas klausimas - Euratomo partnerystės pristatymas. Toliau JOUVE Andre iš EK RTD pristatė partnerystes EURATOM ir ryšį su Horizontu Europai. Pirmiausiai buvo aptarti teisiniai ir finansiniai klausimai – buvo aiškinama kas yra naudos gavėjai, susiję subjektai, trečiosios šalys šiose programose. Naudos gavėjais yra šalies atstovybės oficialiai paskirtos institucijos. Tam kad tos partnerystės programos būtų veiksmingos rekomenduojama jų vykdymui skirti nacionalinį finansavimą (tačiau tai nėra privaloma). Finansuojančios organizacijos, jei jos nėra mokslo institucijos, gali dalyvauti programų valdymo uždaviniuose. Šiuo metu šios programos yra derinamos ir bus greitai laiku paskelbtos EURATOM 2021-2022 darbo programoje. Kadangi šios programos yra EURATOM dalis, jos tokiu būdu įsirašo į bendrą „Horizontas Europai“ programą.

Toliau buvo aptarta ankstesnių EURATOM programų patirtis – pasimokyta kad pagrindinis tikslas yra toliau stiprinti branduolinę saugą, saugumą, atliekų tvarkymą, radiacinę saugą ir branduolių sintezės kūrimą. Reikia gerinti organizacinį valdymą ir stiprinti EURATOM veiklas, skirtas mokymams ir kompetencijos kėlimui. Euratomo partnerystės yra nukreiptos trimis kryptimis: EUROfusion, EURAD, Radiacinė sauga. Šių veiklų kofinansavimui skiriama:

EUROfusion – 538 milijonų Eurų periodui 2021 – 2025;

EURAD (radioaktyvių medžiagų tvarkymas) – EURATOM programoje 2014-2020 buvo skirta 32,5 milijonų Eurų;

Radiacinė sauga – 2021-2025 periodu bus skirta 30 milijonų Eurų.

Šių programų (Euratomo partnerystės ir Jungtinių programų) finansavimo norma yra 55%, tačiau Radiacinės saugos yra kiek didesnė - 65%.

Atskirai buvo pristatyti EUROfusion tikslai periodui 2021 – 2025. Šiame konsorciume yra 31 naudos gavėjas ir daugiau nei 150 susijusių įmonių, tarp kurių yra ir Lietuvos institucijos (pavyzdžiui LEI). Tarp EURAD dalyvių (51 naudos gavėjas ir 56 susijusių įmonių) taip pat yra LEI.

Apžvalgoje taip pat buvo aiškinama kaip Euratomo partnerystės prisideda įgyvendinant EK prioritetus – jos įtraukia platų ratą institucijų, publikos ir privačių partnerių. Tai prisideda prie mokslo ir inovacijų vystymo. Buvo pateikti tokio bendradarbiavimo pavyzdžiai (SAMIRA iniciatyva, CONCERT

programa, nedidelių radiacinių dozių poveikio sveikatai tyrimai, Avarinės parengties – situacijos tyrimai).

EK atstovai atsakė į dalyvių klausimus. Visus domino kada bus paskelbti EURATOM darbų programos kvietimai – turėtų pasirodyti balandžio mėnesį. Kvietimų pateikimo terminas bus iki rugsėjo, tad realus darbas pagal 2021-2022 darbo programą prasidės 2022 metų vasarą. Taip pat buvo informuota apie EURATOM informacines dienas (Europos komisijos organizuojama bus gegužės mėnesį).

4. Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:

Informuoti suinteresuotus Lietuvos organizacijų asmenis apie rengiamą EURATOM 2021-2022 metų darbo programą. Skatinti Lietuvos tyrėjų ir mokslininkų dalyvavimą šioje programoje. Siekiant skatinti Lietuvos tyrėjų ir mokslininkų dalyvavimą Euratomo partnerystės programose – skirti šioms programoms nacionalinį finansavimą. Tai labai svarbu, kadangi Europos Komisija dengia tik 55% ar 65% darbų kainos.

5. Priedama informacija (posėdžio darbotvarkė, išdalyta medžiaga, nuorodos):

Posėdžio metu dalyta medžiaga:

1. Kvietimas į posėdį “Invitation letter.doc”
2. Posėdžio darbotvarkė „sPC-2021-10 Agenda (Meeting of 22.03.21).doc“

6. Tiesioginis ataskaitos rengėjas (vardas ir pavardė, institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas):

Algirdas Kaliatka, Lietuvos energetikos institutas, Branduolinių įrenginių saugos laboratorijos vyriausiasis mokslo darbuotojas, tel. Nr.: 8 37 401903; algirdas.kaliatka@lei.lt